

**TEXTO PROGRAMÁTICO PARA UNHA
LEI DAS ARTES ESCÉNICAS DE GALICIA**
(actualizado xullo 2016, MIT Ribadavia)

EXPOSICIÓN DE MOTIVOS

A Lei de Artes Escénicas de Galicia nace coa misión de ser un instrumento xurídico que permita desenvolver os mandados de impulso, protección e difusión que garantan a creación cultural e o acceso da cidadanía á cultura establecidos na Constitución e no Estatuto de Autonomía de Galicia.

As artes escénicas constitúen, segundo a UNESCO, a Declaración Universal dos Dereitos Humanos de 1948, a Observación Xeral no 21 sobre o dereito a participar da vida cultural de Xenebra do 19 de Novembro de 2009 e o Protocolo facultativo ao Pacto Internacional de Dereitos Económicos, Sociais e Culturais de 1966, ademais dunha das principais manifestacións do patrimonio cultural dun pobo e, xunto coa lingua, un dos máis fortes vehículos de transmisión de coñecemento, un dereito colectivo fundamental. Dende os albores da humanidade, as artes escénicas son un elemento central da vida en sociedade e da creación estética. Pinturas rupestres con máis de dez milenios amosan figuras danzantes e prácticas rituais de grande dramaticidade, teatralidade e espectacularidade ligadas á vida cotiá, o que revela a importancia que as artes escénicas tiveron dende as comunidades primitivas até a actualidade. O desenvolvemento das artes escénicas en todas as culturas é constante cunha ampla diversidade de formas: dende manifestacións de carácter ritual a expresións puramente estéticas, pasando por prácticas instrumentais, e que serven como vehículo de transmisión de coñecemento, punto de encontro e fonte de debate e reflexión para a formación de pensamento crítico.

A asistencia e participación en actividades escénicas é un importante indicador do desenvolvemento dunha sociedade e a ONU liga este feito intrinsecamente ao desenvolvemento económico dun pobo. É por iso que resulta un sector estratéxico que debe gozar da protección, impulso, promoción, regulación e difusión por parte das administracións públicas a fin de garantir a súa visibilidade, difusión e normalización. Así mesmo a lei garantirá o acceso ás artes escénicas en condicións de liberdade e igualdade para toda a poboación, favorecendo a pluralidade de expresións e formas de creación ligadas á escena. As artes escénicas, como ben de carácter económico, deben ser analizadas en función do seu impacto como factor de innovación económica e social e non exclusivamente polo seu peso específico en relación ao PIB. Polas características económicas das artes escénicas, a asignación exclusiva de recursos dende o mercado non asegura un nivel de produtos escénicos desexable nin aceptable social e artisticamente, ao tempo que existe un consenso na sociedade en considerar a cultura como dereito fundamental, o que implica un despregue de garantías constitucionais equiparables á protección doutros dereitos fundamentais como a sanidade, a educación ou a xustiza, polo que as administracións públicas deben garantir a súa provisión e acceso.

A arte, como elemento cultural que é, constitúe un dos principais medios de comunicación simbólicos do ser humano, vehículo transmisor de ideas e

sentimentos, a través da cal expresar a súa visión particular do mundo e forma de relacionarse con el. Polas súas características comunicativas, a arte conecta directamente o ser humano coa súa contorna, converténdoa en elemento catalizador primordial da creación de capital social que permite aumentar as posibilidades globais de toda a comunidade. Dende unha perspectiva social, as artes, e en particular as artes escénicas, achegan moi distintos e variados beneficios: mellora do rendemento académico, benestar físico e psicolóxico, revitalización de barrios, inclusión social, etc. É por iso que as administracións públicas deben atender e intervir para garantir a súa óptima provisión, acceso, desenvolvemento e normalización social a fin de valorizar e prestixiar as artes escénicas como ben de interese social, artístico, cultural e patrimonial.

A Constitución Española, no seu artigo 44.1, sinala que “os poderes públicos promoverán e tutelarán o acceso á cultura, á cal toda a cidadanía ten dereito”. No artigo 148.17 recolle que “as Comunidades Autónomas terán a responsabilidade do fomento da cultura, da investigación e do ensino da lingua da Comunidade Autónoma”. O Estatuto de Autonomía de Galicia, no seu artigo 4.2, sitúa como competencia autonómica “facilitar a participación de toda a poboación galega na vida cultural” e, no artigo 5.2, recolle que “é facultade de Galicia potenciar o emprego do galego en todos os planos da vida pública, cultural e informativa”. O artigo 32 recolle “que lle corresponde á Comunidade Autónoma a defensa e promoción dos valores culturais do pobo galego. Con tal finalidade, e mediante lei do Parlamento, constituirase un fondo cultural galego e o Consello da Cultura Galega”. O artigo 35.3 sinala que “a Comunidade Autónoma galega poderá solicitar do Goberno que asine e lle presente, se é o caso, ás Cortes Xerais para a súa autorización os tratados ou convenios que permitan o establecemento de relacións culturais cos estados cos que manteña particulares vínculos culturais ou lingüísticos”. Por último o Estatuto de Autonomía de Galicia no seu artigo 27.19 contempla a competencia exclusiva da Comunidade Autónoma en materia de “fomento da cultura e da investigación en Galicia, sen perxuízo do establecido no artigo 149.2 da Constitución” artigo no que se establece que “sen perxuízo das competencias que poderán asumir as Comunidades Autónomas, o Estado considerará o servizo da cultura como deber e atribución esencial.

A presente Lei é un instrumento único para desenvolver as potencialidades da Constitución Española e do Estatuto de Autonomía de Galicia nos ámbitos da creación, xestión, promoción, normalización e internacionalización das Artes Escénicas. Deste xeito, a Lei promoverá a creación dun Fondo Escénico Galego con dotación económica, un Consello das Artes Escénicas e convenios de internacionalización das artes escénicas con calquera país, especialmente con aqueles cos que Galicia está ligada histórica, lingüística ou culturalmente como os da lusofonía, cultura celta e Galicia exterior.

Galicia, polas súas particularidades xeográficas, lingüísticas, demográficas, históricas e culturais, posúe un sistema escénico con características e elementos propios e distintivos que fan preciso un marco legal específico adaptado ao seu contexto e relato cultural. A xeografía e demografía do país definen unhas necesidades estruturais e de programación diferenciadas doutras comunidades.

Polo tanto, a lei consolidará o uso das artes escénicas como ferramenta de normalización da lingua galega.

A Lei consta de seis títulos organizados da seguinte maneira:

- TÍTULO PRELIMINAR. DISPOSICIÓN XERAIS establece disposicións directivas xerais que regulan o obxecto da Lei, o seu ámbito de aplicación e os plans e programas de actuación dirixidos a cubrir as necesidades de normalización, planificación e execución.
- TÍTULO PRIMEIRO. DEFINICIÓN DO SISTEMA ESCÉNICO define o sistema escénico e os seus compoñentes estruturais.
- TÍTULO SEGUNDO. ORGANIZACIÓN INTERNA recolle aspectos referidos á planificación integral e funcionamento dos espazos e equipamentos públicos para as artes escénicas, aos planos de difusión e mediación e ás estratexias de internacionalización das Artes Escénicas de Galicia e de estímulo para a edición e a tradución.
- TÍTULO TERCEIRO. DESENVOLVEMENTO E FOMENTO aborda os planos de financiamento, axudas públicas e de estímulo económico para a creación, produción, difusión e axudas á innovación, fomento da excelencia e da competitividade das Artes Escénicas galegas no marco autonómico e para o fomento da súa actividade no exterior; así como o apoio efectivo para o tránsito á vida laboral dos/as novas profesionais das Artes Escénicas.
- TÍTULO CUARTO. FORMACIÓN E INNOVACIÓN garante a formación en Artes Escénicas nos diferentes niveis de ensino regrado, coa ulterior necesidade de crear titulacións, plans de estudo e centros que satisfagan as necesidades do sistema escénico, e ensino non regrado. Do mesmo xeito, establece os mecanismos que permitan a investigación e creación de carácter científico no campo.
- TÍTULO QUINTO. CONSELLO DAS ARTES ESCÉNICAS DE GALICIA aborda a composición e funcionamento do Consello das Artes Escénicas de Galicia, entre outras disposicións.

Entre os principais fins da Lei, están a consolidación e mellora do sistema escénico, garantir e facilitar as condicións de acceso ás artes escénicas de toda a poboación e promover a normalización e desenvolvemento das artes escénicas en todos os eidos da vida en sociedade. Son obxectivos da mesma a promoción do ensino de artes escénicas en todos os niveis formativos, o apoio á creación escénica no eido da comunidade e sociedade civil, facilitar o acceso aos espazos de creación e representación a compañías e creadores/as, mellorar as condicións de traballo da profesión escénica, ampliar os públicos, potenciar a difusión e garantir o acceso a un financiamento económico axeitado para a consolidación da cadea de valor das artes escénicas.

TÍTULO PRELIMINAR DISPOSICIÓN XERAIS

Artigo 1. Obxecto da Lei.

A presente Lei ten por obxecto establecer o marco xurídico para o desenvolvemento, fomento, formación, difusión, protección, normalización e preservación das artes escénicas en Galicia e de Galicia, e de maneira particular:

- a) Favorecer a coordinación entre todas as Administracións Públicas e axentes implicados/as para lograr unha elevada eficiencia nos obxectivos dos recursos e tarefas destinadas á promoción da actividade escénica en Galicia.
- b) Garantir a diversidade e a visión humanística da actividade escénica, como capital simbólico e estratéxico de Galicia sen que por iso sexa considerada como unha actividade ligada ao concepto das industrias culturais.
- c) Asegurar un acompañamento orzamentario adecuado para o sector escénico, cunha achega suficiente para esta actividade dentro dos orzamentos xerais da Administración autonómica acorde ao PIB da Comunidade galega.
- d) Regular os dereitos de todos/as as creadoras e deseñadoras implicadas na autoría dunha obra escénica, acollendo acollendo diferentes sensibilidades e opcións de xestión como a autoxestión, as entidades de xestión, licencias de código libre, etc...
- e) Modernizar, visibilizar e estender socialmente os oficios, o patrimonio e as técnicas e ocupacións que vaian xurdindo entre a sociedade e en novos ámbitos de aplicación.
- f) Incentivar a participación do sector privado no desenvolvemento de todas as actividades escénicas.
- g) Garantir a aplicación das normas e convenios profesionais específicos que regulan as condicións de traballo da profesión escénica así como delimitar o ámbito de aplicación da normativa de contratación pública do rexido polos acordos convenionais establecidos polo sector.

Artigo 2. Ámbito de aplicación da Lei.

O contido desta lei será aplicado ao sistema escénico de Galicia e correspóndelle ás institucións públicas de Galicia apoiar e promover a creación e produción das artes escénicas, así como a súa difusión, facilitando o acceso de toda a poboación.

Artigo 3. Desenvolvemento da Lei.

1. Correspóndelle á Xunta de Galicia baixo o control técnico do Consello das Artes Escénicas establecer o desenvolvemento normativo, regulamentos e a elaboración de plans de acción plurianuais con dotación orzamentaria que permitan cumprir co mandado da mesma.

2. Da presente normativa poderanse derivar tantas normas de rango igual ou inferior, de acordo coas necesidades e especificidades de cada área, nomeadamente as leis de creación das compañías públicas de Artes Escénicas; así como acordos e convenios de colaboración con distintos organismos para a dinamización da actividade escénica en Galicia.

TÍTULO PRIMEIRO DEFINICIÓN DO SISTEMA ESCÉNICO

Artigo 4. Definición do feito escénico.

Proceso de creación, interpretación e exhibición de toda acción dramática ou dramatizada que aconteza nun mesmo espazo/tempo e que permita o encontro cos públicos.

Artigo 5. Definición dos oficios do sistema escénico.

1. Oficios ligados á creación artística. Todos os implicados no proceso de deseño, construción, creación, interpretación e exhibición escénica.

2. Oficios ligados á resolución técnica. Todos os implicados no desenvolvemento e apoio aos procesos de deseño, construción, creación, interpretación e exhibición escénica.

3. Oficios ligados á formación. Todos os implicados na docencia, investigación e divulgación dos diferentes procesos das artes escénicas.

4. Oficios ligados á xestión, mediación e animación. Todos os que permiten a comunicación e intermediación entre os diferentes oficios, institucións e públicos do sistema escénico: responsables da xestión, animadores, tarefas e servizos auxiliares, programación, dirección artística de espazos, programas ou festivais, xornalismo cultural, crítica, produción, distribución, comunicación e promoción dos diferentes procesos das artes escénicas.

Artigo 6. Definición dos/as profesionais, alumno/as e afeccionado/as das artes escénicas.

1. Considérase profesional das artes escénicas toda aquela persoa que dispoña dunha titulación oficial e a que exerce un oficio escénico como actividade laboral por conta propia ou allea e polo que recibe unha contraprestación económica.

2. Considérase alumno/a das artes escénicas toda aquela persoa que recibe formación escénica ou que exerce unha actividade escénica dentro dunha actividade formativa e polo que non recibe unha contraprestación económica, excepto no caso de bolseiros/as.

3. Considérase afeccionado/a das artes escénicas toda aquela persoa que exerce unha actividade escénica de lecer pola que non recibe unha contraprestación económica.

Artigo 7. Definición da actividade profesional, académica, afeccionada e mixta.

1. Considéranse actividades e espectáculos profesionais das artes escénicas todos os integrados en exclusiva por profesionais do sistema escénico que exercen unha actividade laboral, independentemente da fórmula xurídica que os acolla.

2. Considéranse actividades e espectáculos académicos das artes escénicas todos os integrados en exclusiva por alumnos/as e docentes do sistema escénico que exercen unha actividade formativa, independentemente da fórmula xurídica que os acolla.

3. Considéranse actividades e espectáculos afeccionados das artes escénicas todos os integrados en exclusiva por afeccionados/as do sistema escénico que exercen unha actividade de lecer pola que non reciben unha contraprestación económica, independentemente da fórmula xurídica que os acolla.

4. Considéranse actividades e espectáculos mixtos das artes escénicas todos os que non se acollen baixo ningún dos anteriores epígrafes, independentemente da fórmula xurídica que os acolla.

Artigo 8. Definición das institucións do sistema escénico segundo a súa titularidade.

1. Institucións de carácter público. Todas aquelas institucións públicas con responsabilidades, competencias e intereses no feito escénico en todos os seus ámbitos: estatal, autonómico, provincial, supramunicipal e municipal.

2. Institucións de carácter privado. Todas aquelas institucións privadas con actividades e intereses relacionados co feito escénico.

3. Institucións de carácter mixto. Todas aquelas institucións con participación pública, privada ou outro tipo de estruturas ligadas á sociedade civil.

Artigo 9. Definición das estruturas do sistema escénico segundo a súa función.

1. Institucións educativas. Todas as institucións relacionadas co ensino e a investigación do feito escénico de calquera nivel, tanto de carácter regrado como non regrado, incluídas as artes escénicas escolares e universitarias.

2. Asociacións, federacións e colectivos sectoriais. Todas as que agrupen a persoas ou organizacións implicadas en calquera dos ámbitos relacionados co feito escénico para a defensa dos seus dereitos colectivos e a promoción das artes escénicas.

3. Compañías. Entidades dedicadas como fin principal á creación e exhibición de espectáculos e proxectos escénicos. Segundo as súas características estruturais, legais, éticas e estéticas estas poden ser compañía consolidada e emerxente ou de nova creación; creadores/as individuais; proxectos puntuais e estables; teatro profesional, afeccionado, para a inclusión social e comunitario.

4. Produtoras. Entidades dedicadas principalmente á produción e xestión de espectáculos e proxectos escénicos.

5. Distribuidoras. Entidades dedicadas principalmente a exercer a mediación entre creadores/as e produtores/as de espectáculos e proxectos escénicos, coas persoas e entidades responsables da programación e os espazos de creación e exhibición.

6. Provedores de servizos escénicos. Entidades dedicadas á prestación de servizos auxiliares ás artes escénicas.

7. Organizacións ligadas á comunicación e difusión. Entidades dedicadas a exercer a mediación e facilitar o intercambio de información entre os/as diferentes axentes do sistema escénico e os públicos.

8. Sociedades de xestión de dereitos.

Artigo 10. Espazos de exhibición e difusión.

Todos aqueles espazos e localizacións susceptibles de acoller a práctica e exhibición escénica.

1. Espazos interiores: teatros, salas, auditorios, centros autoxestionados e espazos non convencionais.

2. Espazos exteriores: prazas, rúas, patios, entornos naturais e espazos non convencionais.

Artigo 11. Programas de exhibición e difusión.

Todos aqueles programas destinados a exhibir e difundir a práctica escénica.

1. Circuitos. Programa que permite a itinerancia ás compañías por diferentes espazos pertencentes ao circuito.
2. Redes. Conxunto de espazos agrupados que comparten recursos, información ou outros elementos para a configuración da súa programación.
3. Tempadas.
4. Festivais.
5. Ciclos.
6. Xornadas.
7. Encontros.
8. Mostras.
9. Feiras.

Artigo 12. Espectadoras e espectadores.

Interlocutores e interlocutoras do feito escénico e públicos potenciais en toda a súa diversidade que acompañan, completan, protagonizan e participan do proceso artístico.

Artigo 13. Consello das Artes Escénicas.

Consello con representación de todos os sectores da actividade escénica destinado a elaborar informes con carácter preceptivo e controlar o cumprimento das liñas principais da política escénica que a Xunta de Galicia levará a cabo a través do organismo ou departamento específico neste ámbito.

TÍTULO SEGUNDO ORGANIZACIÓN INTERNA

Artigo 14. Funcionamento dos espazos e equipamentos integrados en redes públicas de artes escénicas.

1. A Xunta de Galicia apoiará a elaboración dun plan director que contemple a misión, visión e acción escénica dos espazos integrados na Rede Galega de Teatros e Auditorios, Rede Galega de Salas ou calquera outro circuito escénico coordinado pola administración autonómica, podendo formular o seu modelo de xestión en base a fórmulas directas ou indirectas como poden ser: Dirección Artística de espazos escénicos, Compañías Residentes ou modelos mixtos que se consideren oportunos para cada contexto.
2. A Xunta de Galicia velará e apoiará con ferramentas e recursos polo correcto cumprimento de cada plan, que se supervisará e avaliará periodicamente.
3. A Xunta de Galicia velará porque na RGTA e nas outras redes públicas de xestión autonómica se inclúan estratexias relativas á mellora de equipamentos e infraestruturas, accesibilidade, estabilidade creativa, mediación e participación de

toda a cidadanía na diversidade creativa das artes escénicas: teatro, circo, danza, monicreques, maxia e calquera outra disciplina escénica.

Artigo 15. As compañías institucionais de artes escénicas de Galicia.

A Xunta de Galicia dotará aos centros de produción públicos, Centro Dramático Galego, Centro Coreográfico Galego e calquera outro que se poida crear no futuro, dunha personalidade xurídica propia que permita o seu funcionamento autónomo.

Artigo 16. Programas de difusión do teatro afeccionado, comunitario e para a inclusión social.

1. Teatro afeccionado. As administracións públicas, no ámbito das súas competencias, promoverán o desenvolvemento de programas específicos que poñan en valor o labor do teatro afeccionado, principalmente como piar para a creación de públicos e a súa base social. Así mesmo, velarán por destinar recursos e oportunidades que garantan a creación e difusión do patrimonio escénico dos colectivos de teatro afeccionado, potenciando igualmente os marcos de formación, encontro e intercambio entre persoas practicantes e usuarias.

2. Teatro comunitario. As administracións públicas fomentarán, así mesmo, o traballo e a cooperación entre asociacións, colectivos, organizacións e compañías que leven a cabo actividades artístico-terapéuticas, pedagóxicas ou socio-políticas en liña co teatro comunitario ou para a inclusión social a través das Artes Escénicas.

Artigo 17. Programas de mediación e comunicación social das Artes Escénicas.

1. As Administracións Públicas, en coordinación cos espazos de representación e de creación, favorecerán a implementación de programas de mediación que contribúan á visibilización e consideración social das Artes Escénicas.

2. Os poderes públicos tamén favorecerán o deseño e a implantación de campañas específicas para fomentar a mellora da competencia estética da cidadanía co obxecto de incrementar o uso, coñecemento e goce das Artes Escénicas.

3. As Administracións Públicas orientarán a comunicación social en materia de Artes Escénicas en base a estudos e análises sociolóxicas periódicas, podendo establecer convenios con institucións e entidades que poidan contribuir a tal fin.

4. As Administracións Públicas favorecerán a inclusión de contidos no sistema educativo galego, nomeadamente nos ciclos de formación primaria e secundaria, tanto de expresión dramática coma de análise e recepción escénica.

5. A Xunta de Galicia promoverá acordos coa CRTVG para incluír contidos e liñas estratéxicas que aumenten a visibilidade e prestixio social das Artes Escénicas entre os públicos e potenciais persoas usuarias. Tamén se deberá promover a presenza de información e crítica escénica estable nos medios de comunicación.

6. A Xunta de Galicia promoverá a creación dun centro expositivo con tarefas de catalogación, conservación, investigación e innovación en materia de Artes Escénicas, que podería estar adscrito a institucións afíns para poder optimizar bens e recursos, como pode ser a ESAD de Galicia.

Artigo 18. Promoción exterior.

A Xunta de Galicia promoverá a creación dunha marca específica e un conxunto de accións destinadas á proxección exterior das Artes Escénicas galegas, tanto a nivel estatal coma a nivel internacional e con especial atención ao ámbito lusófono e ás comunidades galegas como receptoras, creadoras, promotoras e distribuidoras de cultura galega no exterior, coordinadas baixo o amparo dun futuro instituto de proxección exterior da cultura galega.

Artigo 19. Estímulo e apoio á edición e tradución teatral.

1. A Xunta de Galicia fomentará a creación de programas específicos que garantan a tradución e edición de obras dramáticas e de textos sobre materia escénica galegos a linguas estranxeiras, e á inversa.

2. As institucións públicas velarán e favorecerán a difusión e fomento da materia dramatúrxica galega contemporánea mediante a sinatura de convenios, liñas editoriais, campañas de intercambio con festivais, organismos e institucións externas e internas, residencias artísticas, etc.

TÍTULO TERCEIRO DESENVOLVEMENTO E FOMENTO

Artigo 20. Axudas á promoción do sector escénico.

A Xunta de Galicia, en colaboración coas demais administracións públicas, promoverá programas de apoio con convocatorias públicas por concorrencia competitiva e cunha dotación económica suficiente para atender as necesidades do sector. As convocatorias de axudas terán por obxecto apoiar o correcto desenvolvemento da creación, produción e distribución das artes escénicas galegas, atendendo á especificidade de cada un dos/das axentes, proxectos e fases de traballo.

As axudas terán como obxecto estes outros cometidos:

- a) Apoiar a formación profesional mediante axudas, bolsas, titorías e residencias para a formación permanente e o perfeccionamento das persoas ligadas ás profesións do sistema escénico.
- b) Acompañar o desenvolvemento de programas de investigación e difusión das novas liñas de investigación e innovación creativa.

c) Fomentar programas e proxectos de recuperación, documentación e catalogación, conservación e difusión do patrimonio artístico escénico galego.

d) Alentar programas de mediación cultural e formación de públicos.

e) Elaborar plans para a implementación de infraestruturas e equipamentos específicos que cubran as necesidades dotacionais de todos os procesos do sector escénico.

f) Fornecer o apoio a compañías profesionais ou outros proxectos puntuais froito da asociación de creadores individuais.

g) Achegar o apoio a compañías profesionais para a contratación de profesionais ligados/as ao proceso de deseño e creación escénica.

Así mesmo, a Administración tamén poderá asinar convenios bilaterais ou protocolos de colaboración con dotacións nominativas para cantas actividades ou eventos considere de especial interese e protección.

Artigo 21. Axudas á creación, promoción e fomento de espazos de formación, creación e representación.

É labor da Xunta de Galicia favorecer e garantir a creación e desenvolvemento de espazos de formación, creación e representación escénicos a través de:

a) A creación de establecementos de ensino superior de artes escénicas específicos a cada unha das diversidades creativas das artes escénicas (teatro, danza, circo, monicreques, maxia ou calquera outra disciplina escénica.)

b) O apoio a proxectos orientados á xestión de espazos de creación e representación con nula ou escasa cobertura, con especial atención a espazos do entorno rural e vilas.

c) A supervisión e impulso do uso axeitado dos espazos do patrimonio escénico ou en proceso de seren considerados e que se atopan en situación de abandono para a realización de actividades relacionadas co feito escénico.

d) O apoio á creación e desenvolvemento de residencias artísticas en espazos de creación e representación públicos, privados e mixtos da comunidade galega.

e) A supervisión e control de plans que garantan a sustentabilidade, equipamento e o axeitado mantemento de espazos de creación e representación públicos, privados e mixtos, especialmente aqueles en situación de risco e con especial atención a espazos alternativos.

f) A creación de novos espazos de creación e representación alternativos e autoxestionados.

g) A creación ou adaptación de espazos de creación, representación e adestramento específicos a cada unha das diversidades creativas das artes escénicas (danza, teatro, circo, monicreques, maxia ou calquera outra disciplina escénica.)

h) O impulso á xestión e programación de espazos de creación e representación a través de compañías residentes.

i) O apoio á xestión e programación de festivais, mostras, encontros, etc. específicos a cada unha das diversidades creativas das artes escénicas (danza, teatro, circo, monicreques, maxia e calquera outra disciplina escénica).

j) O impulso para a reactivación de festivais, mostras, encontros, etc. de recoñecida traxectoria e repercusión social en situación de risco.

Artigo 22. Coproducións, residencias e espazos de creación.

A Xunta de Galicia a través de convenios e outras fórmulas cooperará con outras Administracións, institucións e entidades públicas e privadas para o desenvolvemento de coproducións, proxectos de residencias e espazos estables de creación e adestramento, como xeito de abrir novas vías de relación público-privadas que contribúan á estabilidade e sostenibilidade do sistema escénico galego.

Artigo 23. Promoción exterior das artes escénicas galegas.

A Xunta de Galicia fomentará a súa presenza en feiras estatais e internacionais e concederá axudas para promover a participación doutras administracións e entidades privadas na apertura de novos mercados das artes escénicas galegas.

Artigo 24. Premios, bolsas e outros recoñecementos.

1. A Xunta de Galicia outorgará un galardón específico na categoría de Artes Escénicas, con dotación económica, para premiar a excelencia, traxectoria ou valor cultural e favorecer o impulso dos bens e produtos máis competitivos do sector: profesionais e axentes; producións e proxectos escénicos; compañías, festivais, escolas, asociacións e colectivos; espazos; editoriais especializadas e publicacións críticas e de investigación científica; investigación e innovación creativa, etc.

2. A Xunta de Galicia concederá bolsas de estudo orientadas á promoción e formación de profesionais adscritos/as a novas liñas de investigación e innovación creativa e ao tránsito á vida laboral dos novos titulados en Arte Dramática de Galicia e doutros centros superiores de ensinanza escénicas, así como á formación permanente e ao perfeccionamento dos/as profesionais das distintas áreas das artes escénicas.

3. A Xunta de Galicia promoverá un estatuto específico para compañías consolidadas que reúnan unha serie de requisitos vinculados á traxectoria,

estabilidade e impacto social, artístico e cultural, regulado a través dun contrato-programa plurianual e cunha dotación económica incompatible con outras convocatorias de axudas ao sector escénico.

4. Outros recoñecementos que estimulen a actividade do sector:

a) Estatuto de espazos escénicos de interese cultural ou de referencia.

b) Recoñecemento público a determinadas asociacións de espectadores/as.

c) Recoñecemento de interese cultural a asociacións e empresas de artes escénicas pola súa traxectoria ou carácter innovador.

d) Estatuto de programacións escénicas de interese cultural ou de referencia para determinados festivais e programacións en función da súa traxectoria ou carácter innovador e estratéxico.

Artigo 25. Fondo de promoción escénica.

A Xunta de Galicia, a través do seu órgano correspondente, creará un Fondo de Promoción Escénica para a captación de fondos públicos e privados procedentes de sectores distintos do estritamente escénico, que sirvan para a mellora dos mecanismos de financiamento dos proxectos escénicos galegos. O fondo escénico terá unha autonomía económica e financeira que lle permita cumprir os seus fins. Será xestionado dende a Xunta de Galiza a través dos organismos pertinentes e do Consello das Artes Escénicas.

Trátase de axudas retornables, de natureza distinta ás subvencións, e será a Xunta de Galicia, a través do seu Consello de Artes Escénicas, quen determine o tipo de proxectos que poderán obter financiamento a través deste fondo e en que condicións.

Dende a Xunta de Galicia promoverase a cooperación e integración no fondo de Artes Escénicas da CRTVG e outros organismos dependentes que formarán parte deste Fondo achegando recursos suficientes.

Artigo 26. Fomento das artes escénicas na educación.

A Consellería de Educación e a Consellería de Traballo levarán a cabo accións coordinadas co fin de estimular, a través de bolsas, titorías e residencias, accións orientadas ao desenvolvemento da educación artística e profesional, ao perfeccionamento docente ou á produción de obras de interese académico.

Artigo 27. Medios de comunicación públicos.

1. A Xunta de Galicia promoverá acordos entre o sector escénico e a rede de radio e televisión da Comunidade Autónoma, para que dentro dos seus espazos destinados

á publicidade, outorgará unha redución de canto menos o 50% das súas tarifas para a publicidade das xiras das compañías galegas.

2. A Xunta de Galicia apoiará aos medios de comunicación privados para que editen suplementos semanais ou outro tipo de publicacións, en calquera soporte, destinados á promoción das artes escénicas e da crítica da produción escénica galega, en lingua galega.

Artigo 28. Outras medidas de fomento e incentivos fiscais.

A Xunta de Galicia empregará todos os mecanismos fiscais á súa disposición para a mellora do sistema escénico dentro das competencias en materia fiscal delegadas.

TÍTULO CUARTO FORMACIÓN E INNOVACIÓN

Artigo 29. As artes escénicas no ensino infantil, secundario e ciclos formativos.

1. Se ben corresponde ao Estado a regulación das ensinanzas desde a educación infantil até a universidade, as Administracións Educativas Autonómicas deberán propor medidas de mellora para a ordenación das mesmas. Así a Administración Autonómica favorecerá a regularización das artes escénicas en todos os niveis de ensino obrigatorio e pos obrigatorio e favorecerá a formación reglada no ámbito das profesións técnicas do espectáculo.

2. Tanto no ensino infantil como no primario e secundario obrigatorio, as artes escénicas gozarán dun tratamento transversal. É labor das administracións educativas incluír este tratamento nos programas educativos dos distintos niveis, así como poñer os medios necesarios para levalos a cabo.

3. O segundo ciclo do ensino secundario incluírá unha materia específica que sirva de iniciación ás artes escénicas cun carácter eminentemente práctico. É labor das administracións educativas legislar o currículo desta materia, a súa inclusión no curso que sexa conveniente e poñer os medios necesarios para levalo a cabo.

4. O Bacharelato Artístico, na súa modalidade de “Artes escénicas e musicais”, incluírá as ensinanzas de circo, danza, monicreques, música, maxia, teatro ou calquera outra disciplina escénica. É labor das administracións educativas legislar o currículo desta materia, a súa inclusión no curso que sexa conveniente e poñer os medios necesarios para levalo a cabo.

5. Os Ciclos Formativos incluírán nos seus catálogos ofertas de cursos superiores relacionados coas artes escénicas, tanto de animación escénica (circo, monicreques, danza, teatro ou calquera outra disciplina escénica) como de montaxe e asistencia técnica (iluminación, son e tremoia), así como cursos medios de técnicos/as de montaxe de espectáculos.

6. Os Estudos Superiores Universitarios, nomeadamente no eido das humanidades, deberían incluír programas de estudo disciplinares ou multidisciplinares de artes escénicas. É labor das administracións educativas legislar os currículos destes estudos, a súa inclusión no seu catálogo de especialidades e poñer os medios necesarios para levalos a cabo.

Artigo 30. Sobre o Ensino Superior de Artes Escénicas.

1. Corresponde ao Estado a regulación das ensinanzas desde a educación infantil ate a universidade, se ben as Administracións Educativas Autonómicas deberán propoñer medidas de mellora para a ordenación das mesmas.

2. O Ensino Superior de Artes Escénicas ten como obxectivo formar profesionais nos ámbitos da danza, monicreques, teatro, circo ou calquera outra disciplina escénica.

3. Os establecementos onde se imparte Ensino Superior de Artes Escénicas deben poder adscribirse ou integrarse na universidade, para poder ofertar titulacións de grao e posgrao e, así, desenvolver programas de investigación segundo establece a lei vixente.

4. Os establecementos onde se imparte Ensino Superior de Artes Escénicas deben poder desenvolver programas que permitan parcerías con axentes do sector, institucións e establecementos públicos ou privados de carácter científico, cultural e ou profesional para o fomento da investigación aplicada á creación e innovación.

5. O profesorado dos establecementos onde se imparte Ensino Superior de Artes Escénicas, para acceder a impartir dito ensino deberán contar coa titulación que marque a lei vixente. Ademais, para accións puntuais, deberase poder contar coa presenza de profesorado convidado, seleccionado entre prestixiosos/as profesionais especialistas na materia.

6. Os establecementos onde se imparte Ensino Superior de Artes Escénicas deben poder formar os alumnos/as tendo en conta a súa futura inserción no ámbito laboral, tanto por conta allea como por conta propia.

7. Os establecementos onde se imparte Ensino Superior de Artes Escénicas deben poder dispor das infraestruturas, recursos humanos e equipamentos específicos para a debida formación do alumnado nas diversidades creativas das artes escénicas (danza, teatro, circo, monicreques ou calquera outra disciplina escénica). É labor das administracións públicas legislar para destinar recursos dos seus orzamentos correspondentes para levar a cabo ditas accións anteriormente descritas.

Artigo 31. O ensino non regrado das Artes Escénicas.

Enuméranse como ensino non regrado os seguintes tipos de ensino:

- a) Escolas municipais de circo, danza e teatro ou calquera disciplina escénica.
- b) Academias, centros e escolas privadas de circo, danza, teatro ou calquera disciplina escénica.
- c) Programas ou proxectos de formación organizados por asociacións, federacións, compañías, colectivos ou outras entidades en colaboración ou non con entidades ou organismos oficiais.
- d) Obradoiros de formación interna organizados polos propios grupos afeccionados. As administracións públicas, nomeadamente as autonómicas, provinciais e locais, fomentarán e destinarán recursos nos seus orzamentos correspondentes para apoiar as diferentes modalidades de ensino non regrado na forma que estimen oportuno (subvencións, financiamento mixto, axudas, etc.)

Artigo 32. Formación continuada e investigación.

1. É labor de todo o profesorado das artes escénicas estar en permanente actualización a través de programas de investigación, formación e innovación.
2. É labor de todas as administracións públicas activar programas de apoio á investigación, formación e innovación en artes escénicas vinculadas ao contexto e á comunidade.
3. É labor dos centros de ensino primario, secundario, formación profesional e superior activar programas de apoio á investigación, formación e innovación en artes escénicas vinculados ao contexto ou á comunidade a través dos programas que a comunidade educativa teña previstos.
4. É labor das administracións públicas legislar para destinar recursos nos seus orzamentos correspondentes para levar a cabo as accións anteriormente descritas.

Artigo 33. Promoción e formación dos recursos humanos para facilitar unha inserción laboral satisfactoria e un sector escénico competitivo.

1. É labor da Xunta favorecer a cualificación dos Recursos Humanos para mellorar a inserción laboral por conta allea, e deste xeito:
 - a) Favorecendo a actividade e o desenvolvemento das organizacións profesionais e sindicais coas que colaborar no deseño dunha oferta formativa coherente coas necesidades do sector.
 - b) Favorecendo as prácticas profesionais en empresas de artes escénicas, dando a coñecer as condicións laborais, características da cotización á Seguridade Social, os convenios colectivos de aplicación, riscos laborais e saúde no traballo, etc.

2. É labor da Xunta favorecer a cualificación dos Recursos Humanos para mellorar a inserción laboral por conta propia, e deste xeito:

a) Deseñando unha oferta formativa sobre emprendemento nas artes escénicas, tendo en conta as características do sector, as oportunidades e as posibilidades de innovación.

b) Deseñando unha oferta formativa dirixida a empresas constituídas no sector escénico, para a mellora empresarial en cuestións como xestión empresarial, canles de distribución e comercialización, internacionalización, etc.

c) Desenvolvendo unha rede de mentorización mediante a cal as empresas do sector escénico consolidadas se convertan en mentoras das empresas de nova creación que necesiten dun asesoramento baseado na experiencia.

d) Promovendo a creación de viveiros de empresas das artes escénicas que contén con espazos diferenciados para a creación artística e para a xestión empresarial, con aulas para a formación especializada e titorización en xestión empresarial.

3. É labor das administracións públicas legislar para destinar recursos nos seus orzamentos correspondentes para levar a cabo as accións anteriormente descritas.

Artigo 34. Documentación e arquivo.

1. É labor de todas os/as artistas, compañías, organizacións e colectivos que reciban recursos públicos para desenvolver proxectos de artes escénicas documentar, archivar, visibilizar e conservar as diferentes etapas do seu proceso de creación e produción.

2. É labor da Xunta de Galicia, en colaboración coa comunidade universitaria, centros de investigación públicos e ensinanza superiores en Artes Escénicas, crear, manter e actualizar un centro de documentación *on e off line* que recolla toda a información dispoñible dos proxectos que apoia a través dos diferentes mecanismos de financiamento e subvencións, no que teñan tamén cabida proxectos galegos producidos sen apoio público.

3. É labor de todas as cidades galegas rexidas pola lei de grandes cidades poñer en marcha, xestionar e manter actualizado un arquivo escénico local a través de bibliotecas públicas, e en colaboración coa comunidade universitaria, centros de investigación públicos e ensinanza superiores en artes escénicas, a partir dos recursos que a Xunta de Galicia destina para dito fin.

4. É labor das administracións públicas legislar para destinar recursos nos seus orzamentos correspondentes para levar a cabo as accións anteriormente descritas.

TÍTULO QUINTO

CONSELLO DAS ARTES ESCÉNICAS DE GALICIA

Artigo 35. Natureza

O Consello das Artes Escénicas de Galicia é un órgano colexiado superior de participación, cooperación, intervención, seguimento e asesoramento no ámbito escénico galego.

Artigo 36. Adscrición Orgánica, Sede Social, orzamento, regulamento e posta en marcha

1. O Consello das Artes Escénicas de Galicia estará adscrito á Consellería de Cultura, Educación e Ordenación Universitaria, sen quedar integrada na súa estrutura xerárquica.
2. O Consello terá a súa sede social no lugar que se determine.
3. A Xunta de Galicia proporcionarlle ao Consello das Artes Escénicas o apoio preciso para realizar as súas actividades e cumprir as súas finalidades.
4. O regulamento de funcionamento será desenvolvido mediante decreto pola consellería que asuma as competencias relativas á cultura.
5. O Consello das Artes Escénicas constituiráse no prazo de seis meses despois da entrada en vigor desta lei.

Artigo 37. Obxectivos

O Consello das Artes Escénicas de Galicia terá por obxecto:

- a) velar polo desenvolvemento da actividade escénica, a súa adecuación e avaliación dentro do sistema escénico galego e en relación a outros sistemas,
- b) asesorar ao goberno en materia e política de actuación, planificación e normalización escénica, así como participar e colaborar no seu ordenamento,
- c) observar e controlar as políticas públicas de apoio á creación, promoción e desenvolvemento do sector,
- d) organizar un sistema de auditoría escénica dos espazos, equipamentos e subvencións públicas de ámbito autonómico, garantindo o seu retorno social.

Comisión Redactora do texto programático para a Lei de Artes Escénicas de Galicia (por orde alfabética):

Natalia Balseiro (xestión cultural, artes do corpo e o movemento, ex-directora Centro Coreográfico Galego)

Belem Brandido (produtora, sector do circo)

Mercedes Castro (vicepresidenta de Escena Galega, produtora, actriz)

Carmen Cotelo (Asociación Galega Profesional de Circo)

Manuel Dasilva (FEGATEA - Federación Galega de Teatro Afeccionado)

Salvador del Río (Escena Galega, actor, servizos técnicos)

Cristina Domínguez (docente e vicedirectora da ESAD – Escola Superior de Arte Dramática de Galicia, ex-directora Centro Dramático Galego)

José Expósito (Asociación Galega de Profesionais da Xestión Cultural, produtor)

Camilo Franco (crítica teatral, xornalista)

Ángeles Gayoso (docente danza, ESAD)

Vicente Mohedano (actor, presidente da AAAG – Asociación de Actores e Actrices de Galicia)

Fran Núñez (exalumnado da ESAD, membro da Asociación de Festivais)

Raquel Oitavén (trapecista, membro da Asociación Circonove)

Chelo Pampillón (presidenta da FEGATEA)

Roberto Pascual (docente e xefe de estudos da ESAD, Asociación de Festivais)

Belén Pichel (presidenta de Escena Galega, produtora)

Pedro Pablo Riobó (docente, teatro no ensino secundario)

Tatán R. Cunha (profesional dos títeres, artista, produtor, festival)

Xesús Ron (Escena Galega, compañías residentes)

Vanesa Sotelo (Dramaturga-Asociación Galega de Dramaturxia, escritora)

Xandra Táboas (movementos sociais)

Antón Vázquez (FEGATEA)

Manuel Xestoso (crítica teatral-Revista Galega de Teatro, xornalista)

Co asesoramento xurídico de Xoán González Dafonte e Ania González.

O texto foi debatido e validado por todas as asociacións do sector participantes no proceso:

Asociación de Actores e Actrices de Galicia,
Escena Galega (asociación de compañías e produtoras de artes escénicas),
Federación Galega de Teatro Afeccionado,
Asociación Galega de Profesionais da Xestión Cultural,
Asociación Galega Profesional de Circo,
Asociación de Festivais de Artes Escénicas de Galicia,
Dramaturga-Asociación Galega de Dramaturxia,
Circonove Nave de Circo.

Contactos:

Roberto Pascual: 607332032

Belén Pichel: 605263755

